

פרשת וישב (תשפ"ב)

ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוסיפו עוד שנא אותו (ל"ז, ה')

יש לדקדק, למה הוסיפו אחיו לשנא אותו רק מפני שהגיד להם שהיה לו חלום והרי עדיין לא אמר להם את הפרטים של החלום. ובחזקוני כתב שיוסף חלם שלש חלומות, והגיד לאחיו את החלום הראשון, אבל התורה לא הזכירה את פרטי החלום לפי שלא נתקיים החלום. וכשאמר (ל"ז, ו') שמעו נא החלום הזה, זה היה חלום שני, ואחיו הוסיפו לשנא אותו גם על החלום הראשון. ולפי זה מדויק מה שאמר הפסוק (ל"ז, ח') ויוסיפו עוד שנא אותו על חלומותיו בלשון רבים. דבאמת היה ליוסף שתי חלומות רק התורה לא הזכירה את פרטי החלום הראשון לפי שלא נתקיים. (נ.מ.)

ויקחהו וישליכו אותו הברה והבור רק אין בו מים (ל"ז, כ"ד)

לכאורה תיבת ויקחהו מיותרת דהוי ליה למימר רק וישליכהו, ואני יודע דלקחיהו. ויש לבאר על פי דברי רש"י על פסוק בפרשת צו (ח', ב') קח את אהרן, קחהו בדברים טובים, דקיחה לשון פיוס. והכי נמי כתבו המפרשים דהאחים דנו את יוסף כרודף ומבקש רעתם, ויוסף אמר להם שטועים הם בדבר ואינו מבקש רעתם. ועל כן הציעו לפניו שיעשו בחינה להראות צדקו, שישליכהו לבור מלא נחשים ועקרבים שהם היו הראשון שבבעלי לשון הרע, ואז אם ינצל מהם הסימן שהצדק עמו, ועל ידי זה גם יוסף נתרצה במה שהשליכוהו, כדי להוציא השנאה מלב אחיו. והכי פירוש, ויקחהו, פיסוהו בזה, וישליכו אותו הברה שהוא ריק ואין בו מים אלא נחשים ועקרבים, ואם נקי הוא מעון לשון הרע ינצל, ואז תתברר צדקתו. (בן לאשרי)